

แนวการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	สาขาวิชา สังคมศึกษา
รหัสวิชา 1524101	ชื่อวิชา เทศกาลและพิธีกรรมทางศาสนา	จำนวน 3 หน่วยกิต
ประเภท วิชาบังคับ	หมวดรายวิชา เฉพาะด้าน	ภาคการศึกษาที่ 1/2558

อาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ณรงค์วรรษ บุญมา

คำอธิบายรายวิชา

ประวัติความเป็นมา ประเภท จุดมุ่งหมาย ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติตามเทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญทางศาสนา การวิเคราะห์ภูมิปัญญาที่ปรากฏในเทศกาลและพิธีกรรม บทบาทและความสำคัญของเทศกาลและพิธีกรรมในสังคม การอนุรักษ์สืบทอดพิธีกรรม เทศกาลที่มีคุณค่าต่อสังคม รวมทั้งข้อปฏิบัติและมารยาทในการเข้าร่วมเทศกาลและพิธีกรรม

จุดประสงค์ของรายวิชา

หลังจากที่เรียนรายวิชาเทศกาลและพิธีกรรมทางศาสนาแล้ว นักเรียนมีความสามารถต่อไปนี้ได้

1. ทราบประวัติความเป็นมาของเทศกาลและพิธีกรรมทางศาสนาต่างๆ
2. อธิบายความหมาย ประเภท จุดมุ่งหมาย ของเทศกาลและพิธีกรรมสำคัญทางศาสนา ได้ถูกต้อง
3. รู้และเข้าใจจุดมุ่งหมาย ขั้นตอน และวิธีปฏิบัติของเทศกาลและพิธีกรรมสำคัญทางศาสนา
4. มีทักษะในการดำเนินชีวิตในสังคมที่มีวัฒนธรรมแตกต่าง
5. รู้และเข้าใจมารยาทการเข้าร่วมเทศกาลและพิธีกรรมต่างๆ อย่างถูกต้อง
6. รู้อนุรักษ์และสืบทอดพิธีกรรมทางศาสนาได้ถูกต้อง
7. มีจิตอาสาซื่อสัตย์ เสียสละอดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ

กำหนดแผนการจัดการเรียนรู้

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ ชิ้นงาน/วิธีการประเมิน	ผู้สอน
1	ปฐมนิเทศรายวิชา	3	แนะนำแนวการจัดการเรียนรู้ กำหนดกติกา ประจำวิชาร่วมกัน และกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ละลายพฤติกรรม	อ.ณรงค์วรรษ บุญมา
2	บทที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเทศกาลและพิธีกรรมทางศาสนา - แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับเทศกาลทางศาสนา	3	ดู clip vdo สื่อภาพนิ่ง power point จัดกลุ่มย่อยอภิปรายประเด็นที่กำหนด ต่อจากนั้นร่วมกันอภิปรายและสรุปทั้งห้อง	อ.ณรงค์วรรษ บุญมา

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ ชิ้นงาน/วิธีการประเมิน	ผู้สอน
3	บทที่ 1 ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับเทศกาลและ พิธีกรรมทางศาสนา (ต่อ) - แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับ พิธีกรรมทางศาสนา	3	ดู clip vdo สื่อภาพนิ่ง power point วิเคราะห์ จัดกลุ่มย่อยอภิปราย ประเด็นที่กำหนดและ ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอ ร่วมกันอภิปรายและสรุป ทั้งห้อง มอบหมายงาน รายบุคคลเพื่อสืบเสาะ ค้นคว้า	อ.ณรงค์วรรษ บุญมา
4	บทที่ 2 เทศกาลและวัน สำคัญทางศาสนาพุทธ - เทศกาลทางศาสนาพุทธ	3	จัดกลุ่ม อภิปรายกลุ่มย่อย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิง สุนทรีย์ตามหัวข้อที่ มอบหมายไว้แล้วและ อภิปรายกลุ่มใหญ่เพื่อหา ข้อสรุปร่วมกัน	อ.ณรงค์วรรษ บุญมา
5	บทที่ 2 เทศกาลและวัน สำคัญทางศาสนาพุทธ (ต่อ) - วันสำคัญทางศาสนาพุทธ	3	จัดกลุ่ม อภิปรายกลุ่มย่อย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิง สุนทรีย์ ตามหัวข้อที่ มอบหมายไว้แล้วและ อภิปรายกลุ่มใหญ่เพื่อหา ข้อสรุปร่วมกัน	อ.ณรงค์วรรษ บุญมา
6	บทที่ 3 พิธีกรรมและศาสน พิธีทางศาสนาพุทธ - พิธีกรรมสำคัญของ ศาสนาพุทธ	3	จัดกลุ่มย่อยอภิปราย ศึกษา วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ อภิปรายกลุ่มใหญ่ ร่วมกัน สรุป	อ.ณรงค์วรรษ บุญมา
7	บทที่ 3 พิธีกรรมและศาสน พิธีทางศาสนาพุทธ (ต่อ) - ศาสนพิธีทางพุทธศาสนา	3	จัดกลุ่มย่อยอภิปราย ศึกษา วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ อภิปรายกลุ่มใหญ่ ร่วมกัน สรุป	อ.ณรงค์วรรษ บุญมา

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ ชิ้นงาน/วิธีการประเมิน	ผู้สอน
8	สอบกลางภาค	60 นาที	ข้อสอบปรนัย 60 ข้อ 20 คะแนน	
9	บทที่ 4 เทศกาลและ พิธีกรรมทางศาสนาคริสต์ - เทศกาลในศาสนาคริสต์	3	กำหนดมอบหมายงานให้ สืบเสาะ สร้างนวัตกรรม และนำเสนอในชั้นเรียน เป็นรายกลุ่มย่อย (ใช้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบ ห้องเรียนกลับหัว หรือ ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom) เรียนรู้ที่บ้าน รายงานที่ ห้องเรียน)	อ.ณรงค์วรรษ บุญมา
10	บทที่ 4 เทศกาลและ พิธีกรรมทางศาสนาคริสต์ (ต่อ) - พิธีกรรมสำคัญในศาสนา คริสต์	3	กำหนดมอบหมายงานให้ สืบเสาะ สร้างนวัตกรรม และนำเสนอในชั้นเรียน เป็นรายกลุ่มย่อย (ใช้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบ ห้องเรียนกลับหัว หรือ ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom) เรียนรู้ที่บ้าน รายงานที่ ห้องเรียน)	อ.ณรงค์วรรษ บุญมา
11	บทที่ 5 เทศกาลและ พิธีกรรมทางศาสนาอิสลาม - เทศกาลสำคัญทางศาสนา อิสลาม	3	กำหนดมอบหมายงานให้ สืบเสาะ สร้างนวัตกรรม และนำเสนอในชั้นเรียน เป็นรายกลุ่มย่อย (ใช้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบ ห้องเรียนกลับหัว (Flipped classroom) เรียนรู้ที่บ้าน รายงานที่ ห้องเรียน)	อ.ณรงค์วรรษ บุญมา

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ ชิ้นงาน/วิธีการประเมิน	ผู้สอน
12	บทที่ 5 เทศกาลและ พิธีกรรมทางศาสนาอิสลาม (ต่อ) - พิธีกรรมสำคัญของศาสนา อิสลาม	3	กำหนดมอบหมายงานให้ สืบเสาะ ค้นหา สรุป และ นำเสนอในชั้นเรียนเป็น รายกลุ่มย่อย (ใช้รูปแบบ การจัดการเรียนรู้แบบ ห้องเรียนกลับหัว หรือ ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom) เรียนรู้ที่บ้าน รายงานที่ ห้องเรียน)	อ.ณรงค์วรรษ บุญมา
13	บทที่ 6 เทศกาลและ พิธีกรรมทางศาสนา พราหมณ์ – ฮินดู - ศาสนาพราหมณ์-ฮินดูกับ สังคมไทย - เทศกาลสำคัญของศาสนา พราหมณ์-ฮินดู	3	กำหนดมอบหมายงานให้ สืบเสาะ ค้นหา สรุป และ นำเสนอในชั้นเรียนเป็น รายกลุ่มย่อย (ใช้รูปแบบ การจัดการเรียนรู้แบบ ห้องเรียนกลับหัว หรือ ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom) เรียนรู้ที่บ้าน รายงานที่ ห้องเรียน)	อ.ณรงค์วรรษ บุญมา
14	บทที่ 6 เทศกาลและ พิธีกรรมทางศาสนา พราหมณ์ – ฮินดู (ต่อ) - พิธีกรรมสำคัญในศาสนา พราหมณ์-ฮินดู	3	วิเคราะห์ อภิปราย นำเสนอ ร่วมกันสรุปภูมิ ปัญญาที่ปรากฏในเทศกาล และพิธีกรรมของศาสนา พราหมณ์-ฮินดู	อ.ณรงค์วรรษ บุญมา
15	บทที่ 7 เทศกาลและ พิธีกรรมทางศาสนาซิกข์ - เทศกาลและพิธีกรรม สำคัญทางศาสนาซิกข์	3	วิเคราะห์ อภิปราย นำเสนอ ร่วมกันสรุปภูมิ ปัญญาที่ปรากฏในเทศกาล และพิธีกรรมของศาสนา ซิกข์	อ.ณรงค์วรรษ บุญมา

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ ชิ้นงาน/วิธีการประเมิน	ผู้สอน
16	บทที่ 8 เทศกาลและ พิธีกรรมของประเทศ อาเซียน - เทศกาลของประเทศใน กลุ่มอาเซียน - พิธีกรรมของประเทศใน กลุ่มอาเซียน	3	อภิปราย แสดงบทบาท สมมติ ร่วมกันสรุปเทศกาล และพิธีกรรมสำคัญทาง ศาสนาในอาเซียน	อ.ณรงค์วรรษ บุญมา
17	สอบปลายภาค	60 นาที		

การวัดและประเมินผล

1. งานที่มอบหมาย

- 1.1 เข้าชั้นเรียน 10
- 1.2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมในชั้นเรียน 10
- 1.3 สืบเสาะ ค้นคว้า สร้างนวัตกรรม นำเสนอ/อภิปรายเป็นกลุ่ม 20
- 1.4 สมุดบันทึกความรู้ที่ได้จากการมอบหมายงานรายบุคคล 10

2 การสอบ

- 2.1 สอบกลางภาค 20
- 2.2 สอบปลายภาค 30

เอกสารและตำราหลัก

อาจารย์ณรงค์วรรษ บุญมา (2558). เอกสารประกอบการสอน วิชาเทศกาลและ
พิธีกรรมทางศาสนา (Festival and Religious Rite). คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

เอกสารและข้อมูลสำคัญ

สุรียา รัตนกุล. 2555. พิธีกรรมในศาสนา เล่ม 1 และ 2. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม:
มหาวิทยาลัยมหิดล.

คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2554. เทศกาลและพิธีกรรม
พระพุทธศาสนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

เอกสารและข้อมูลแนะนำ

- ชำนาญ รอดเหตุภัย. 2525. การศึกษาประเพณีทาขวัญและมงคลพจน์ในพิธี
แต่งงาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- จันทร์ ไพจิตร. 2527. ประมวลพิธีมงคลของไทย. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- สุเมธ เมธาวิทยกุล. 2532. สังกัปพิธีกรรม. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรี้นติ้ง เฮ้าส์.
- เอกสารการสอนชุดวิชา 12304. 2533. ความเชื่อและศาสนาในสังคมไทย. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เจริญ ตันมหาพราน. 2536. พิธีกรรมพิสดาร. กรุงเทพฯ : แสงแดด.
- ประยงค์ สุวรรณบุบผา. 2539. ศาสนาและวัฒนธรรม แนวคิดตะวันออก-
ตะวันตก. กรุงเทพฯ : โสภณการพิมพ์.
- พระธรรมปิฎก. 2539. พิธีกรรมใครว่าไม่สำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
มูลนิธิพุทธธรรม.
- บุญมี แทนแก้ว. 2547. ประเพณีและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ:
โอเดียนสโตร์.
- อุดม เขยกวีวงศ์. 2547. ปฏิทิน ประเพณี 12 เดือน. กรุงเทพฯ: ภูมิปัญญา.
- พันธ์ลักษณ์. 2548. พิธีกรรมและความเชื่อ. กรุงเทพฯ: บ้านหนังสือ.
- แปลก สนธิรักษ์. 2549. พิธีกรรมและประเพณี. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- สุริยา รัตน์กุล. 2557. อารยธรรมโรมัน อารยธรรมตะวันตก. พิมพ์ครั้งที่ 3.
นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุริยา รัตน์กุล. 2557. อารยธรรมอินเดีย อารยธรรมตะวันออก. พิมพ์ครั้งที่ 3.
นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.